

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Justyna Kryńska - Szufnara

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Krzysztofa Urgacza,
w sprawie **P. J.**

obwinionego z art. 10 ust 1 ustawy o ograniczeniu handlu w niedzielę i święta oraz
w niektóre inne dni

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 13 września 2023 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 30 grudnia 2022 r., sygn. akt II Ka 457/22

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowie

z dnia 16 września 2022 r., sygn. akt II W 1638/22,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Tarnowie w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 16 września 2022 r., sygn. akt II W 1638/22, uznał obwinionego P.J. za winnego tego, że:

„w niedzielę, [...] r. jako Prezes Zarządu działający w imieniu A. Spółka z o.o., ul. [...], wbrew zakazowi handlu powierzył wykonywanie pracy w handlu:

- w sklepie A. w T. przy ul. [...] pracownikowi M.J.,
- w sklepie A. w T. przy ul. [...] pracownicy I.L.,
- w sklepie A. w T. przy ul. [...] pracownikowi G.Ś.,
- w sklepie A. w T. przy ul. [...] pracownikowi S.K.,
- w sklepie A. w T. przy ul. [...] pracownikowi R.S.,
- w sklepie A. w T., przy ul. [...] pracownicy W.G.,
- w sklepie A. w T., przy ul. [...] pracownikowi Ł.F.;
- w sklepie A. w T., przy ul. [...] pracownikowi Ł.O.,
- w sklepie A. w T., przy ul. [...] pracownikowi P.M.,
- w sklepie A. w T., przy ul. [...] pracownicy J.W.,
- w sklepie A. w Z., [...] pracownikowi B.K.”,

tj. popełnienia wykroczenia z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. z 2021, poz. 936, dalej: ustawa o ograniczeniu handlu), wymierzając mu karę 5000 złotych grzywny.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł obrońca obwinionego, zaskarżając go w całości, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. oraz art. 4 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., a także obrazę prawa materialnego, w szczególności art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu. Podnosząc powyższe zarzuty, które zostały szeroko opisane w apelacji, obrońca wniósł o uniewinnienie obwinionego od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 30 grudnia 2022 r., sygn. akt II Ka 457/22, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił obwinionego P.J. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go w całości na niekorzyść obwinionego, zarzucił:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. oraz art. 107 § 3 k.p.w. w zw. z art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w. oraz art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu w niedzielę i święta oraz w niektóre inne dni, polegające na wydaniu, w wyniku przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy w Tarnowie nieprawidłowej kontroli odwoławczej orzeczenia Sądu I instancji, w tym zwłaszcza zaniechania wnikliwego rozważenia, zawartego w apelacji obrońcy obwinionego, zarzutu obrazy przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedzielę i święta oraz w niektóre inne dni, wyroku reformatoryjnego w następstwie nieuzasadnionego przyjęcia przez Sąd *ad quem*, iż z zestawienia braku ustawowej definicji pojęcia zakładu prowadzącego działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki oraz wypoczynku i jednoczesnego wskazania przez ustawodawcę, czym jest placówka handlowa, należy wywodzić, że jeden rodzaj działalności może mieścić się w ramach innej działalności i do uznania wyjątku, o jakim stanowi przywołany przepis nie mają zastosowania żadne dodatkowe kryteria, co skutkowało niesłusznym uniewinnieniem obwinionego od zarzutu popełnienia wykroczenia, polegającego na tym, że w niedzielę [...] r., wbrew zakazowi handlu powierzył on wykonywanie pracy pracownikom łącznie 11 sklepów, tj. czynu z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedzielę i święta oraz w niektóre inne dni, podczas gdy prawidłowa wykładnia przywołanych przepisów winna prowadzić do wniosku, że wstawienie do sklepów monopolowych pojedynczych regałów z oferowanym do wypożyczenia sprzętem rekreacyjnym nie czyniło z tych placówek handlowych zakładów prowadzących działalność w zakresie sportu, a nadto z racji samodzielnego (autonomicznego) charakteru sklepy te nie mogły zostać uznane za zwolnione z zakazu handlu, albowiem cyt. ustawa w dyspozycji art. 6 ust. 1 pkt 10 wymaga, aby placówka handlowa była usytuowana «w» zakładzie świadczącym określoną działalność, co w

analizowanej sprawie nie miało miejsca, gdzie jednocześnie Sąd *ad quem* nie ustosunkował się w sposób należyty do takiego postąpienia i poprzestał jedynie na uznaniu, iż dokonując oceny ustalonego stanu faktycznego Sąd *meriti* zdeprecjonował część aktywności gospodarczej, jaką spółka A. prowadzi w związku z wypożyczaniem konkretnego asortymentu, co należy traktować jako działalność sportową”.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Tarnowie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna, w związku z czym zaskarżony wyrok należało uchylić, a sprawę przekazać Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Skarżący w kasacji postawił zarzut „rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego i materialnego”, przy czym Sąd odwoławczy miał naruszyć art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w., art. 107 § 3 k.k.w. w zw. z art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w. oraz art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu. Z dalszej treści zarzutu postawionego przez Prokuratora Generalnego formalnie wynika natomiast, że Sąd Okręgowy w Tarnowie nieprawidłowo przeprowadził kontrolę odwoławczą orzeczenia Sądu I instancji, w tym w szczególności zaniechał „wnikliwego rozważania zawartego w apelacji obrońcy obwinionego zarzutu obrazy przepisu prawa materialnego”.

Należy jednak zauważyć, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. Sąd zgodnie z treścią stosowanego odpowiednio w sprawach o wykroczenia art. 433 § 2 k.p.k. rozważył wszystkie zarzuty zawarte w apelacji obrońcy obwinionego. W uzasadnieniu szczegółowo odniesiono się do zarzutu obrazy prawa materialnego, wykazując nieprawidłowość wykładni art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu dokonanej przez Sąd Rejonowy w Tarnowie. Odmienna interpretacja tego przepisu doprowadziła Sąd odwoławczy do przyjęcia, że działanie obwinionego nie było bezprawne, a tym samym należało go uniewinnić. W konsekwencji Sąd wyraźnie podkreślił, że skoro doszło do naruszenia prawa materialnego skutkującego

uniewinnieniem obwinionego (zgodnie z wnioskiem apelującego obrońcy), to nie ma potrzeby odniesienia się do pozostałych zarzutów.

Jednocześnie należy podkreślić, że wbrew twierdzeniu Prokuratora Generalnego uzasadnienie orzeczenia nie uchybia treści art. 107 § 3 k.p.w. Sąd odwoławczy szczegółowo przedstawił racje, którymi kierował się wydając wyrok oraz uznając wniosek o uniewinnienie obwinionego za zasadny, w tym wyjaśnił, że niewielki rozmiar działalności sportowej nie przesądza o braku prowadzenia działalności sportowej, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu. Ponadto Sąd Okręgowy w Tarnowie uznał, że przedmiotowa ustawa nie definiuje pojęcia „zakładu”, a tym samym jeden z rodzajów działalności przedsiębiorcy może mieścić się w innym. Placówka obwinionego mogła zatem spełniać kryterium zarówno placówki handlowej, jak i zakładu prowadzącego działalność sportową. Odmienna interpretacja byłaby zaś, zdaniem Sądu odwoławczego, rozszerzająca i ingerowałaby w swobodę działalności gospodarczej.

W przedmiotowej sprawie nie może być zatem mowy o naruszeniu prawa procesowego w postaci niewłaściwej kontroli instancyjnej. Analiza treści całości zarzutu skarżącego pozwala jednak na przyjęcie, że Prokurator Generalny zarzucił nie tylko nieprawidłowe odniesienie się do zarzutów apelacyjnych, ale także błędną wykładnię art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu, tj. przepisu prawa materialnego stanowiącego powód uznania czynu obwinionego za wykroczenie z art. 10 ust. 1 tej ustawy. W zarzucie skarżący zakwestionował bowiem wykładnię przepisu, z której wynikać miało, że „jeden rodzaj działalności może mieścić się w ramach innej działalności”. Jego zdaniem „placówka handlowa powinna być usytuowana w zakładzie świadczącym określoną działalność”.

Przechodząc do merytorycznej oceny zasadności zarzutu obrazy prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu, należy wskazać, co następuje.

Art. 10 ust. 1 ustawy o ograniczeniu handlu przewiduje odpowiedzialność wykroczeniową za czyn polegający na powierzaniu wykonywania pracy w handlu lub wykonywania czynności związanych z handlem pracownikowi lub zatrudnionemu wbrew zakazowi handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w niedziele lub święta. Zakaz „handlu oraz wykonywania czynności związanych z

handlem w niedziele lub święta”, a także „powierzenia pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem” wynika z art. 5 ustawy. Liczne wyjątki od powyższego zakazu określone są zaś w art. 6 ustawy. Należy do nich m. in. handel, wykonywanie czynności związanych z handlem, powierzenie pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania pracy w handlu oraz wykonywanie czynności związanych z handlem „w placówkach handlowych w zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku” (art. 6 ust. 1 pkt 10).

Ustawa o ograniczeniu handlu definiuje pojęcie „placówki handlowej”, przez którą należy rozumieć „obiekt, w którym jest prowadzony handel oraz są wykonywane czynności związane z handlem, w szczególności: sklep, stoisko, stragan, hurtownię, skład węgla, skład materiałów budowlanych, dom towarowy, dom wysyłkowy, biuro zbytu - jeżeli w takiej placówce praca jest wykonywana przez pracowników lub zatrudnionych” (art. 3 pkt 1 ustawy o ograniczeniu handlu). Z kolei „zakład” prowadzący działalność odpowiednio w zakresie: kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku, nie został zdefiniowany w przedmiotowej ustawie.

W postępowaniu przed Sądem I instancji ustalono, że obwiniony P.J. jest prezesem zarządu sp. z o.o. A. Zgodnie z treścią wpisu do Rejestru Przedsiębiorców przedmiotem działalności tej spółki była: sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych i bezalkoholowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach; sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych; sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych; pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna; sprzedaż detaliczna wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach; sprzedaż detaliczna gazet i artykułów piśmiennych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach; pozostała działalność pocztowa i kurierska; działalność organizatorów turystyki; hotele i podobne obiekty zakwaterowania (k. 16 akt). Ponadto nie było w sprawie sporne, że w dniu 22 maja 2022 r., tj. w niedzielę, w jedenastu sklepach należących do obwinionego prowadzona była działalność handlowa, a pracę wykonywali pracownicy zatrudnieni przez obwinionego.

Kluczową kwestią, która doprowadziła Sąd I instancji do uznania obwinionego za winnego popełnienia wykroczenia z art. 10 ust. 1 ustawy o ograniczeniu handlu

było przyjęcie, że skoro w ramach wąsko interpretowanego wyjątku od zakazu handlu zakład ma prowadzić działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki lub wypoczynku, to placówka handlowa ma mieścić się w zakładzie prowadzącym działalność w zakresie sportu, a nie odwrotnie. W ocenie Sądu I instancji sam fakt dostępności usługi wypożyczania i dzierżawy sprzęty rekreacyjnego i sportowego nie czyni ze sklepu zakładu prowadzącego działalność sportową, a tym samym nie uzasadnia skorzystania z wyjątku od zakazu handlu w niedzielę. Z kolei Sąd odwoławczy przyjął, że niewielki rozmiar działalności sportowej nie może być utożsamiany z brakiem rzeczywiście prowadzonej działalności sportowej. Skoro, zdaniem tego Sądu, nie ma w ustawie definicji zakładu, to tym samym jeden z rodzajów działalności może mieścić się w innym, a kryteria odwołujące się do rozmiaru lub ilości asortymentu nie mogą mieć znaczenia. Placówki, w których miał miejsce handel opisany we wniosku o ukaranie, spełnia zarówno zatem zarówno kryterium placówki handlowej, jak i zakładu prowadzącego działalność sportową, zaś odmienna interpretacja, jako rozszerzająca, ingerowałaby w swobodę działalności gospodarczej.

Jak wynika z powyższego, dla rozstrzygnięcia o zasadności kasacji kluczową kwestią było dokonanie interpretacji pojęcia „zakładu”, który prowadzi „działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku”.

W projekcie ustawy o ograniczeniu handlu (druk nr 870 Sejmu RP VIII kadencji) nie określono definicji powyższych pojęć, ani szczegółowo nie uzasadniono racji dla wprowadzenia wyjątków od zakazu handlu.

W komunikacie Forum Obywatelskiego Rozwoju 4/2018 z dnia 8 marca 2018 r. uznano, że „działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku” powinna być rozumiana szeroko. Nic bowiem nie stoi na przeszkodzie, by „miejsca, w których znajdują się placówki handlowe mogły prowadzić taką działalność i być wyłączone od zakazu handlu. Co więcej, nie musi mieć ona charakteru przeważającego” (s. 8). Podobną argumentację przedstawiła P. Nowak przyjmując, że to nie wyjątki od zakazu handlu w niedzielę (art. 6 ustawy o ograniczeniu handlu), ale sam zakaz handlu w niedzielę (art. 5 ustawy o ograniczeniu handlu) powinniśmy wyklądać zawężająco, gdyż to zakaz handlu stanowi odstępstwo od konstytucyjnie chronionej zasady swobody działalności gospodarczej (P. Nowak, Ograniczenie

handlu w niedziele i święta i niektóre inne dni w sektorze turystycznym, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 2018, nr 5, s. 36).

Także w orzecznictwie sądów powszechnych zaprezentowano pogląd, że zasada swobody działalności gospodarczej powinna zawężyć interpretację wyjątków z ustawy o ograniczeniu handlu. Sąd Okręgowy w Olsztynie przyjął, że jeden z rodzajów działalności (i podporządkowana jej infrastruktura) może stanowić odrębny od zakładu byt, a działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty czy turystyki i wypoczynku nie musi mieć przeważającego charakteru nad działalnością handlową pod względem wielkości, powierzchni lub jakości (wyroki Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 3 marca 2023 r.: sygn. akt VII Ka 79/23; sygn. akt VII Ka 119/23). Również zdaniem Sądu Okręgowego w Świdnicy: „skoro w punkcie 10 tego przepisu [art. 6 ust. 1 ustawy o ograniczeniu handlu – dop. SN] przewidziane zostało, że zakaz handlu nie obowiązuje w placówkach handlowych w zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku, to nieuprawnione jest doszukiwanie się «ukrytych» powiązań i proporcji pomiędzy działalnością placówki handlowej i zakładu. (...) Nadto treść tej regulacji nie zawiera wskazania uprawniającego do twierdzenia, że placówka handlowa miałaby stanowić «uzupełnienie» dla działalności jednostki nadrzędnej” (zob. wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt IV Ka 106/23).

Nie kwestionując wagi zasady swobody gospodarczej, Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie uznał, że wykładnia przepisu art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu, w myśl której istnieje zależność funkcjonalna pomiędzy placówką handlową o zakładem, w którym owa placówka się mieści, nie stanowi wykładni rozszerzającej.

Należy wskazać, że co prawda ustawa o ograniczeniu handlu nie definiuje pojęcia „zakładu” (a tym bardziej „zakładu prowadzącego działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku”), ale w doktrynie prawa gospodarczego podejmowano próby odczytania jego znaczenia. A. Doliwa zdefiniował „zakład” jako „wewnętrzna jednostka organizacyjna przedsiębiorcy, samodzielna w działaniach gospodarczych, majątkowych, personalnych i organizacyjnych, ale pozbawiona odrębności (samodzielności) prawnej” (A. Doliwa, w: T. Mróz, M. Stec (red.), Prawo gospodarcze prywatne, Warszawa 2016, s. 45). Z

kolei W. Pawlak przyjął, że zakładem w rozumieniu prawa cywilnego jest „zorganizowany zespół obiektów majątkowych, tworzących pewną całość, służącą do osiągnięcia określonych celów gospodarczych, jeżeli zespół ten nie posiada odrębnej osobowości prawnej. Zakład jako zorganizowana część istnieje w ramach całości, jaką jest przedsiębiorstwo” (W. Pawlak, w: J. Gudowski (red.), Komentarz do k.c., 2021, teza 17 do art. 55[1]).

Z powyższego wynika, że o zakładzie prowadzącym działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku można twierdzić wówczas, gdy zespół wyodrębnionych obiektów materialnych przedsiębiorstwa wiąże się z działalnością kulturalną, sportową, oświatową, turystyczną lub wypoczynkową. Nie można twierdzić, że prowadzenie działalności sportowej polegające na umieszczeniu określonych sprzętów do placówki handlowej czyni z niej „zakład prowadzący działalność sportową”. Należy zwrócić nadto uwagę, że placówka handlowa ma się znajdować „w” takim zakładzie. Rację ma skarżący, że zakład o profilu np. sportowym musi być jednostką główną, a placówka handlowa powinien się mieścić w ramach tego zakładu – nie odwrotnie. Zasadnie przyjęto zatem w literaturze, że „prowadzona na terenie placówki handlowej działalność handlowa ma być funkcjonalnie podporządkowana zakładowi, w tym sensie, że celem prowadzenia placówki handlowej jest zwiększenie użyteczności oraz atrakcyjności zakładu. Zakład pozostaje tutaj jednostką nadrzędną, a działalność handlowa jest uboczna i subsydiarna. Po drugie, placówka handlowa z punktu widzenia przestrzennego znajdować ma się na terenie zakładu. Oba te warunki muszą być spełnione łącznie, by w sposób legalny przedsiębiorca mógł korzystać z wyłączenia z art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o ograniczeniu handlu” (zob. Ł. Duśko, M. Szurman, Placówka handlowa w zakładzie prowadzącym działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku – wykładnia wyjątku od zakazu handlu w niedziele i święta, „Palestra” 2022, nr 10).

Odwołując się do wykładni systemowej należy spostrzec, że sformułowanie „w zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, oświaty, turystyki i wypoczynku” występuje w Kodeksie pracy od dnia jego wejścia w życie, tj. od 1 stycznia 1975 r. Zgodnie z art. 151¹⁰ pkt 9 k.p. (poprzednio art. 138 k.p.) „niedziela oraz święta określone odrębnymi przepisami są dniami wolnymi od pracy”. Z kolei

art. 151¹⁰ pkt 9 lit. h. k.p. (poprzednio art. 139 k.p.) przewiduje, że „praca w niedziele i święta jest dozwolona przy wykonywaniu prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności, w szczególności w zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, oświaty, turystyki i wypoczynku”. Z punktu widzenia polityki społecznej państwa najpierw ustanowiono możliwość prowadzenia określonych działalności, a następnie umożliwiono działanie na ich terenie placówek handlowych. W literaturze oceniono, że ratio tej regulacji stanowiła chęć zwiększenia atrakcyjności i użyteczności zakładów, skoro odtąd świadczone na ich terenie usługi są pełne i kompleksowe, co wpływa na zwiększenie zainteresowania oraz zadowolenie ich potencjalnych użytkowników (zob. Ł. Duško, M. Szurman, Placówka...).

Warto ponadto zwrócić uwagę, że ustawodawca przewidział dopuszczalność handlu w niedzielę i święta również w placówkach handlowych „w zakładach hotelarskich” (art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy) oraz „w zakładach leczniczych podmiotów leczniczych i innych placówkach służby zdrowia przeznaczonych dla osób, których stan zdrowia wymaga całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych” (art. 6 ust. 1 pkt 12 ustawy). Oznacza to, że we wszystkich przypadkach chodzi o placówki handlowe, które mają działać w ramach większej, zorganizowanej całości o określonym profilu. Konieczne jest przy tym podkreślenie, że nie chodzi o kryterium „przeważającej działalności”, które zostało zawarte w innych grupach wyjątków od zakazu handlu w niedziele i święta (art. 6 ust. 1 pkt 2, 5, 6, 7, 28, 29, 30 ustawy). To jednak, że w przypadku art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy nie posłużono się kryterium „przeważającej działalności”, nie oznacza, że prowadzenie działalności w zakresie np. sportu uprawnia do korzystania z wyłączenia. Grupa wyłączeń, w przypadku których ustawodawca użył kryterium „przeważającej działalności”, jest sformułowana w całkowicie inny sposób (np. art. 6 ust. 1 pkt 28: handel „w piekarniach, cukierniach i lodziarniach, w których przeważająca działalność polega na handlu wyrobami piekarniczymi i cukierniczymi”). W przypadku, który stanowi tło przedmiotowej sprawy, nie chodzi zaś ani o „przeważającą działalność” w znaczeniu materialnym, ani o formalne prowadzenie danej działalności przez przedsiębiorcę, ale o to, czy placówka handlowa znajduje się „w zakładzie”, który prowadzi działalność w zakresie sportu. Stąd bezprzedmiotowe byłyby analogie do innych spraw, w których Sąd

Najwyższy wykładał zakres ograniczania handlu w niedziele i święta (zob. postanowienie SN z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt I KZP 15/20; wyrok SN z dnia 24 lutego 2022 r., sygn. akt II KK 486/21).

Ze względu na powyższe argumenty należy stwierdzić, że Sąd odwoławczy niezasadnie skoncentrował się na kwestii rozmiarów działalności spółki A. w zakresie sportu. Bez znaczenia dla sprawy jest również fakt, że w innych przypadkach ustawodawca użył kryterium „przeważającej działalności”. Po drugie, Sąd nietrafnie przyjął, że skoro brak jest w ustawie definicji „zakładu prowadzącego działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku”, a „w sumie jeden z rodzajów działalności może mieścić się w ramach innej działalności, wewnątrz niej”, to handel może odbywać się w sklepie „równolegle” z inną działalnością. Sąd pominął bowiem w swoich rozważaniach kwestię tego, że „placówka handlowa” ma znajdować się „w zakładzie” o określonym profilu działalności. Przyjęcie tej perspektywy mogłoby doprowadzić Sąd II instancji do całkowicie odmiennych wniosków, które wciąż nie stanowiłyby nadmiernie rozszerzającej wykładni zakazu handlu w niedziele i święta.

Sąd odwoławczy rozpatrując ponownie sprawę, weźmie pod uwagę argumenty odwołujące się do opisanych wyżej aspektów wykładni językowej, systemowej oraz funkcjonalnej. Ponadto Sąd, przystępując do ponownej oceny wszystkich zarzutów apelacji, rozważy zdolność obwinionego jako prezesa zarządu spółki A. do poniesienia odpowiedzialności karnej z art. 10 ust. 1 ustawy o ograniczeniu handlu w kontekście znamienia „powierza wykonywanie pracy w handlu” oraz definicji przedsiębiorcy z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców. W przypadku przyjęcia przez Sąd odwoławczy, że spełnione zostały znamiona przedmiotowe i podmiotowe wykroczenia z art. 10 ust. 1 ustawy o ograniczeniu handlu, należy zweryfikować kwestię usprawiedliwionego przeświadczenia obwinionego o działaniu zgodnie z prawem –w perspektywie treści art. 7 ust. 1 Kodeksu wykroczeń. Impulsem do zbadania tego aspektu sprawy powinna być deklaracja obrońcy obwinionego o konsultacjach obwinionego z prawnikami oraz dysponowaniu analizami prawnymi wskazującymi na legalność jego postępowania (s. 9 apelacji).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.

[MD]

(r.g.)